ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1961

Vyhlásené: 31.07.1961 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

76

VYHLÁŠKA
Ministerstva palív a energetiky

zo 7. júla 1961,

ktorou sa vykonávajú ustanovenia Plynárenského zákona

Ministerstvo palív a energetiky v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi ustanovuje podľa § 26 zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon) - ďalej len „zákon“:

Oddiel I
Výklad niektorých pojmov

§ 1
Vyhrievacie plyny (K § 2 zákona)

Vyhrievacie plyny sú všetky druhy svietiplynu, zemných prírodných plynov (najmä plyn naftový a karbonský), koksárenský plyn, skvapalnený vyhrievací plyn (propan-butan), plyny zo spracovania (štiepenia) kvapalných palív, vysokopecný plyn a generátorové plyny, ako aj plyny získané podzemným splynovaním.*)

Plynárenské zariadenia (K § 3 zákona)

§ 2
Zariadenia na výrobu vyhrievacích plynov

(1) Zariadeniami na výrobu vyhrievacích plynov sú nielen plynárne a generátorové stanice, ale aj čistiarne vyhrievacích plynov a zariadenia na ich úpravu (najmä na krakovanie zemných plynov, na karburáciu vyhrievacích plynov, na výrobu zmesi propanu-butanu so vzduchom), kde sú vyhrievacie plyny hlavným výrobkom a sú určené na dodávku do plynovodnej siete alebo na inú účelovú potrebu.

(2) Súčasťou zariadení na výrobu vyhrievacích plynov je aj vnútrozávodný rozvod vyhrievacích plynov, a to až k uzáveru ústiacemu do plynovodnej siete (odovzdávacie miesto), poprípade pri zariadeniach slúžiacich účelovej výrobe prevádzateľa až k vlastnému spotrebiču.

(3) Odovzdávacím miestom z výroby, ťažby a uskladnenia, ako aj zo zdroja vyhrievacích plynov do plynovodnej siete je prvý uzáver za meradlom, ak sa medzi Združením plynární a prevádzateľom plynárenského zariadenia alebo zdroja vyhrievacích plynov nedohodlo niečo iné.

§ 3
Zariadenie na uskladnenie vyhrievacích plynov

Zariadením na uskladnenie vyhrievacích plynov sú:

a) plynojemy, ak sú pripojené na plynovodnú sieť,

b) podzemné zásobníky a nádrže vyhrievacích plynov vybudované umele alebo v prírodných štruktúrach, alebo v štruktúrach po vyčerpaných zásobách prírodných plynov.

§ 4
Zariadenia na rozvod vyhrievacích plynov

(1) Zariadeniami na rozvod vyhrievacích plynov sú nielen plynovody (od odovzdávacieho miesta z výroby, ťažby alebo uskladnenia až po plynovodnú prípojku), ale aj kompresorové, dúchacie a regulačné stanice pre verejný rozvod a tankovacie stanice vyhrievacích plynov. Regulačnými stanicami pre verejný rozvod sú stanice na zásobovanie miest, sídlisk a obytných domov.

(2) K zariadeniam na rozvod vyhrievacích plynov, ak ide o skvapalnené vyhrievacie plyny, patria aj plniace stanice, ako aj zariadenia na dopravu týchto plynov [sudy a oceľové nádoby (fľaše) s náplňou o váhe 10 kg a vyššou, ako aj cisterny, s výnimkou cisterien železničnej dopravy].

§ 5
Plynovodné prípojky

(1) Plynovodná prípojka slúži na pripojenie odberného plynového zariadenia na plynovod; siaha od plynovodu až po hlavný uzáver odberného plynového zariadenia.

(2) Plynovodná prípojka, ktorá odbočuje od vysokotlakového alebo stredotlakového plynovodu, je prípojkou priemyslovou. Plynovodné prípojky nízkotlakové a stredotlakové prípojky pre obytné domy sú prípojkami pre verejný rozvod.*)

(3) Ak bude podľa plánu gazifikácie priemyslová prípojka slúžiť na zásobovanie viacerých odberateľov (priemyslových), považuje sa za prípojku pre verejný rozvod.

§ 6
Meradlá vyhrievacích plynov

Meradlami vyhrievacích plynov podľa Plynárenského zákona sú iba objemové meradlá vyhrievacích plynov, ktorými sa meria dodávka z plynovodnej siete.

Oddiel II
Zriaďovanie a prevádzanie plynárenských a odberných plynových zariadení (K § 5 zákona)

§ 7
Zriaďovanie a prevádzanie plynárenských zariadení

(1) Plynárenské zariadenia v súlade s predpismi o investičnej výstavbe zriaďujú a prevádzajú plynárenské podniky.

(2) Súhlas na vybudovanie plynárenských zariadení inými organizáciami ako plynárenskými podnikmi udelí Ministerstvo palív a energetiky len,

a) ak pôjde o generátorovú stanicu alebo o zariadenie na výrobu vyhrievacieho plynu štiepením kvapalných palív, ktoré slúži na účelovú výrobu prevádzateľa, a ak nemožno zabezpečiť dodávku vyhrievacích plynov z plynovodnej siete alebo iným vhodným spôsobom,

b) ak pôjde o vysokotlakovú čistiareň, v ktorej sa spracúva koksárenský plyn z vlastnej výroby, a ak bude prevažná časť vyčisteného plynu určená na účelovú výrobu prevádzateľa.

(3) O udelenie súhlasu podľa odseku 2 požiada investor pri prejednávaní investičnej úlohy, ktorá zahrňuje výstavbu alebo podstatné rozšírenie plynárenských zariadení uvedených v odseku 2, a to prostredníctvom svojho nadriadeného orgánu. K žiadosti treba pripojiť návrh investičnej úlohy. Ministerstvo palív a energetiky oznámi žiadateľovi do 30 dní odo dňa doručenia žiadosti, či so zamýšľanou výstavbou alebo rozšírením súhlasí. Udelenie súhlasu možno viazať na splnenie určitých podmienok (najmä ak ide o spôsob a rozsah výstavby a prevádzanie), ako aj na možnosť dodávky vyhrievacích plynov do plynovodnej siete.

Zriaďovanie plynovodných prípojok

§ 8
Plynovodné prípojky pre verejný rozvod

(1) Plynovodné prípojky pre verejný rozvod (§ 5 ods. 2) zriaďujú plynárenské podniky.

(2) O zriadenie plynovodnej prípojky pre verejný rozvod žiada vlastník (užívateľ) stavby alebo zariadení, ktoré majú byť pripojené na plynovod, a pri novovybudovaných stavbách alebo zariadeniach ich investor u plynárenského podniku, a to na osobitnom tlačive, ktoré dostane u tohto podniku.**)

(3) Plynárenský podnik zriadi prípojku pre verejný rozvod v rámci schváleného plánu gazifikácie miest s prihliadnutím na maximálnu efektívnosť.

(4) So súhlasom plynárenského podniku a za podmienok ním určených môžu výnimočne zriaďovať alebo rozširovať plynovodné prípojky pre verejný rozvod aj iné organizácie ako plynárenské podniky, alebo aj fyzické osoby, a to na vlastný náklad.

(5) Pri sústredenej bytovej a občianskej výstavbe zriaďuje plynovodné prípojky pre verejný rozvod, poprípade potrebnú časť zariadení pre rozvod po prejednaní s plynárenským podnikom a za podmienok ním určených investor tejto výstavby.

§ 9
Plynovodné prípojky priemyslové

Plynovodné prípojky priemyslové (§ 5 ods. 2) zriaďujú alebo rozširujú za podmienok určených plynárenským podnikom na svoj náklad vlastníci, poprípade užívatelia stavieb alebo zariadení, ktoré sa majú pripojiť na plynovod; pri novovybudovaných stavbách alebo zariadeniach zriaďujú ich investori. Tieto prípojky sa zriaďujú včítane priemyslových regulačných staníc.

§ 10
Vyhotovenie plynovodných prípojok

(1) Plynovodné prípojky musia vyhovovať technickým normám a bezpečnostným predpisom. Práce pri zriaďovaní alebo rozširovaní plynovodných prípojok môžu vykonávať iba organizácie, ktoré majú na tieto práce odborne spôsobilých pracovníkov (§§ 26 až 31).

(2) Plynárenský podnik oznámi vlastníkovi (užívateľovi) stavby alebo zariadenia, poprípade investorovi údaje a pokyny potrebné pre bezpečné a hospodárne zriadenie, poprípade rozšírenie plynovodnej prípojky a určí podmienky pre jej pripojenie k plynovodu. Plynárenský podnik môže pripojenie odmietnuť, ak sa určené podmienky nedodržia.

(3) Vlastník (užívateľ) stavby alebo zariadenia, ktoré sa majú pripojiť k plynovodu, poprípade pri novobudovaných stavbách alebo zariadeniach ich investor je povinný v týchto objektoch zabezpečiť vykonanie potrebných stavebných úprav (najmä zriadiť otvor pre prípojku).

§ 11
Prevádzanie plynovodných prípojok

(1) Ak plynovodné prípojky zriadil niekto iný ako plynárenský podnik (§ 8 ods. 4 a 5 a § 9), je investor povinný po vydaní povolenia na trvalú prevádzku (používanie) odovzdať plynárenskému podniku všetku dokumentáciu plynovodnej prípojky. Plynárenský podnik je tiež účastníkom konania o vydanie tohto povolenia. Plynárenský podnik prevádza tieto plynovodné prípojky (pri sústredenej bytovej a občianskej výstavbe aj príslušnú časť zariadenia pre rozvod) odo dňa ich pripojenia.

(2) Plynovodné prípojky zriadené inými organizáciami ako plynárenskými podnikmi prechádzajú (včítane príslušnej časti zariadenia pre rozvod) do správy plynárenského podniku bezodplatne.*) Plynovodné prípojky zriadené inými organizáciami ako štátnymi, alebo vybudované fyzickými osobami prechádzajú dňom uvedenia do trvalej prevádzky do vlastníctva štátu a do správy plynárenského podniku.

§ 12
Zrušenie a zastavenie plynárenských zariadení (K § 7 zákona)

(1) Súhlas podľa § 7 ods. 1 zákona netreba na zrušenie alebo dlhodobé zastavenie:

a) plynovodnej siete, poprípade jej časti,

b) takých častí zariadení na výrobu vyhrievacích plynov, ktorých zrušenie alebo dlhodobé zastavenie nemôže spôsobiť zníženie plánovanej alebo pohotovej kapacity alebo zhoršenie prevádzkových vlastností, poprípade zhoršenie rozvodu vyhrievacích plynov.

(2) Na prerušenie prevádzky plynárenského zariadenia netreba súhlas Ministerstva palív a energetiky. Prerušením prevádzky sa rozumie len krátkodobé zastavenie prevádzky, napr. pri poruchách, revíziách, poprípade prerušenie, ktoré bolo nariadené orgánom plynárenského dispečingu (§ 11 zákona) alebo kontrolnými orgánmi (§ 14 zákona).

Zriaďovanie a prevádzanie odberných plynových zariadení (K § 8 zákona)

§ 13

(1) Odbernými plynovými zariadeniami sú okrem spotrebičov vyhrievacích plynov:

a) priemyslové regulačné stanice,

b) vnútrozávodný rozvod vyhrievacích plynov, ak nejde o rozvod uvedený v § 2 ods. 2,

c) domová a bytová inštalácia včítane hlavného uzáveru a regulátoru tlaku plynu,

d) tlakové stanice na skvapalnený vyhrievací plyn (propan-butan) pre priemysel a domácnosti, s výnimkou prenosných oceľových nádob s náplňou o váhe 10 kg a vyššou,

e) tlaková stanica na stlačený vyhrievací plyn včítane oceľových nádob.

(2) Pre priemyslové spotrebiče vyhrievacích plynov, ktoré sa majú vybudovať alebo rekonštruovať, sa musí pred vypracovaním investičnej úlohy stavby alebo rekonštrukcie určiť palivová základňa vyhrievacích plynov.**)

§ 14
Povinnosti prevádzateľov plynárenských zariadení a odberných plynových zariadení (K § 9 zákona)

(1) Prevádzatelia plynárenských zariadení, ako aj odberných plynových zariadení, s výnimkou prevádzateľov spotrebičov určených pre domácnosť, sú povinní:

a) podľa technických noriem a iných predpisov, ako aj podľa pokynov orgánov plynárenskej kontroly zabezpečovať prehliadky týchto zariadení v lehotách určených technickými normami, prevádzkovými predpismi, poprípade kontrolnými orgánmi,

b) zveriť obsluhu len osobám, ktoré majú spôsobilosť potrebnú pre obsluhu týchto zariadení,

c) starať sa o odbornú výchovu zamestnancov poverených obsluhou týchto zariadení.

(2) Užívatelia spotrebičov určených pre domácnosť sú povinní pri používaní zachovávať potrebnú opatrnosť a riadiť sa návodom pre používanie týchto spotrebičov; návod sa musí dodať súčasne so spotrebičom.

Oddiel III
Riadenie výroby, rozvodu, využitia a spotreby vyhrievacích plynov

§ 15
Plynárenská organizácia (K § 10 zákona)

Funkciu plynárenskej organizácie (§§ 10, 11, 13 a 15 zákona) vykonáva Združenie plynární, ktoré v rozsahu určenom osobitnými predpismi*) vykonáva aj gesciu v plynárenskom odbore.

Oddiel IV
Hospodárenie s plynmi a kontrola (K §§ 13 a 14 zákona)

Úlohy kontrolných orgánov

§ 16

(1) Pôsobnosť kontrolných orgánov Združenia plynární sa vzťahuje aj na plynojemy, plynovody, kompresorové, dúchacie a čistiace stanice, ktoré sú prevádzkovým príslušenstvom zdrojov vyhrievacích plynov.

(2) Kontrola spotrebičov a inštalácií na skvapalnený vyhrievací plyn v domácnostiach sa spravuje osobitnými predpismi.**)

§ 17

Kontrolné orgány Združenia plynární plnia najmä tieto úlohy:

a) podávajú posudky, či prototypy, poprípade typové projekty plynárenských a odberných plynových zariadení vyhovujú z hľadiska bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky,

b) podávajú posudky, či projekty, poprípade konštrukčné riešenia plynárenských zariadení a netypových odberných plynových zariadení zodpovedajú požiadavkám bezpečnosti a hospodárnosti prevádzky, ak sa projekty, poprípade konštrukčné riešenia majú odchyľovať od technických noriem alebo od iných predpisov,

c) preverujú, či plynárenské a odberné plynové zariadenia pred uvedením do prevádzky vyhovujú z hľadiska bezpečnosti a hospodárnosti,

d) v obdobiach určených pre každý druh plynárenského a odberného plynového zariadenia kontrolujú, či tieto zariadenia, ich prevádzka, údržba a obsluha vyhovujú požiadavkám bezpečnosti a hospodárnosti,

e) kontrolujú tvorbu a dodržiavanie noriem spotreby plynov, dodržiavanie odberových diagramov a regulačných opatrení plynárenského dispečingu,

f) kontrolujú množstvo a akosť plynov dodávaných do plynovodnej siete, ako i množstvo plynov určených hospodárskym plánom pre účelovú výrobu.

§ 18

(1) Kontrolné orgány

a) navrhujú kompetentným orgánom opatrenia na odstránenie zistených závad, ako aj opatrenia zabezpečujúce hospodárne používanie vyhrievacích plynov a bezpečnosť prevádzky plynárenských zariadení,

b) spolupracujú s organizáciami, ktoré sa zaoberajú výskumom, vývojom a výrobou plynových spotrebičov tak, aby vyhovovali z hľadiska prevádzky, kvality, energetickej účinnosti a bezpečnosti ľudského života a zdravia,

c) spolupracujú pri školení odborných kádrov, ako i pri preverovaní ich odbornej kvalifikácie,

d) spolupôsobia podľa osobitných smerníc pri vyšetrovaní úrazov a nehôd spôsobených pri výrobe, rozvode a používaní vyhrievacích plynov.

(2) Kontrolné orgány vykonávajú svoje úlohy v spolupráci s orgánmi inšpekcie práce, orgánmi hygienickej a protiepidemickej služby a s orgánmi požiarnej ochrany.

§ 19

(1) Kontrolné orgány spisujú o výsledku svojich vyšetrení zápisnicu, v ktorej uvedú zistené závady a navrhnú opatrenia na ich odstránenie. Riaditeľ (vedúci) podniku, závodu alebo prevádzkárne je povinný zápisnicu podpísať; ak nesúhlasí s obsahom zápisnice, uvedie v nej svoje námietky.

(2) Kontrolné orgány odovzdajú jedno vyhotovenie zápisnice riaditeľovi (vedúcemu) podniku, závodu alebo prevádzkárne, ďalšie vyhotovenie zašlú orgánu, ktorý je podniku (závodu alebo prevádzkárni) nadriadený. Podľa potreby upovedomia kontrolné orgány o zistených závadách iné kompetentné orgány.

(3) Kontrolné orgány sú povinné zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo vo veciach, o ktorých sa dozvedia pri výkone svojej činnosti. Táto povinnosť mlčanlivosti trvá i po skončení pracovného pomeru.

§ 20

V objektoch vojenskej správy a ozbrojených zložiek Ministerstva vnútra vykonávajú kontrolné orgány kontroly a vyšetrenia podľa osobitných predpisov vydaných ministrom palív a energetiky v dohode s ministrom národnej obrany alebo vnútra.

§ 21

Výrobcovia plynárenských a odberných plynových zariadení sú povinní so zariadením dodať predpísanú dokumentáciu, včítane schematického výkresu a prevádzkových smerníc (poprípade návody na obsluhu); ak ide o spotrebiče pre domácnosť, je výrobca povinný pripojiť návod pre používanie týchto spotrebičov.

Oddiel V
Styk s odberateľmi (K § 16 zákona)

Podmienky pre pripojovanie na plynovodnú sieť

§ 22

(1) Všetky nové, ako aj rozširované odberné plynové zariadenia možno zriadiť a pripojiť až po predchádzajúcom prejednaní s plynárenským podnikom, poprípade za podmienok ním určených.

(2) Odberné plynové zariadenia uvedené v § 13 ods. 1 písm. a) až c) a spotrebiče vyhrievacích plynov pripojí plynárenský podnik len vtedy, ak zodpovedajú podanej prihláške, podkladom prejednaným podľa § 23, sú vyhotovené podľa technických noriem a ak boli odborne technicky preskúšané (§ 25). Spôsob pripojovania upravujú technické normy.

§ 23

(1) Pri nových alebo rozširovaných (rekonštruovaných) odberných plynových zariadeniach uvedených v § 13 ods. 1 písm. a) a b), ako aj pri spotrebičoch vyhrievacích plynov prevádzaných veľkoodberateľmi vyhrievacích plynov je odberateľ povinný predložiť plynárenskému podniku potrebné podklady, umožňujúce posúdenie týchto odberných plynových zariadení z hľadiska ich pripojenia na plynovodnú sieť (napr. projekt alebo inú dokumentáciu).

(2) Údaje potrebné na vypracovanie podkladov (napr. veľkosť spotrebičov, údaje týkajúce sa stavby regulačnej stanice, ako aj iné technické údaje včítane údajov o umiestnení meradla) oznámi plynárenský podnik odberateľovi na požiadanie.

(3) Posúdenie podkladov predložených odberateľom vykoná plynárenský podnik bezodplatne. Pri veľkých priemyslových odberných plynových zariadeniach, pri ktorých je posúdenie podkladov mimoriadne náročné, dohodne sa plynárenský podnik s odberateľom, akým spôsobom sa posudok zaobstará.

(4) Ak sa montážne práce nezačali do jedného roka odo dňa, keď plynárenský podnik určil podmienky, za ktorých sa odberné plynové zariadenie môže zhotoviť (§ 22 ods. 1), je odberateľ povinný s plynárenským podnikom projekt znova prejednať.

§ 24
Údržba niektorých odberných plynových zariadení

Výmenu, opravu a údržbu hlavných uzáverov na prípojkách, domových regulátorov tlaku plynu, ako i zariadení v regulačnej stanici vykonáva výhradne plynárenský podnik, a to na náklad vlastníka (užívateľa) stavby alebo zariadenia.

Skúšanie odberných plynových zariadení a vykonávanie inštalačných a montážnych prác (K § 17 zákona)

§ 25
Skúšanie odberných plynových zariadení

(1) Vlastníci (užívatelia) stavieb a zariadení, poprípade prevádzatelia odberných plynových zariadení sú povinní umožniť povereným zamestnancom plynárenského podniku prístup k odberným plynovým zariadeniam uvedeným v § 13 ods. 1 písm. a) až c) i k spotrebičom vyhrievacích plynov.

(2) Odborným technickým preskúšaním (§ 17 zákona) sa rozumie vykonanie tlakovej skúšky, poprípade zhodnotenie, či odberné plynové zariadenie sa zhotovilo podľa podkladov (projektu), technických noriem, poprípade podľa podmienok určených plynárenským podnikom.

(3) O výsledku preskúšania vydá plynárenský podnik vlastníkovi (užívateľovi) stavby alebo zariadenia, poprípade prevádzateľovi (investorovi) osvedčenie; toto osvedčenie nahradzuje povolenie na uvedenie odberného plynového zariadenia do prevádzky.

§ 26
Vykonávanie montážnych prác

(1) Inštalačné, montážne, opravárske a údržbárske práce (ďalej len „montážne práce“) na odberných plynových zariadeniach smú vykonávať len osoby, ktoré majú na to odbornú spôsobilosť.

(2) Plynárenský podnik nie je povinný pripojiť odberné plynové zariadenie, ak montážne práce vykonala osoba, ktorá nemá na to odbornú spôsobilosť.

(3) Organizácie vykonávajúce montážne práce v novostavbách alebo väčšie rekonštrukcie na odberných plynových zariadeniach sú povinné vopred písomne ohlásiť plynárenskému podniku vykonávanie týchto prác tak, aby sa plynárenský podnik mohol presvedčiť, či sa práce vykonávajú riadne, najmä či sa dodržiavajú technické normy.

Podmienky odbornej spôsobilosti pre vykonávanie montážnych prác na odberných plynových zariadeniach

§ 27

Montážne práce na odberných plynových zariadeniach s nízkym a stredným tlakom smú vykonávať len osoby

a) s ukončeným vzdelaním na odbornej škole príslušného smeru, ktoré okrem toho majú aspoň jednoročnú prax na odberných plynových zariadeniach,

b) vyučené v plynárenskom odbore, ktoré okrem toho majú aspoň trojročnú prax na odberných plynových zariadeniach.

§ 28

Montážne práce na odberných plynových zariadeniach s vysokým tlakom môžu vykonávať len osoby

a) s ukončeným vzdelaním na odbornej škole príslušného smeru, ktoré okrem toho majú aspoň dvojročnú prax na odberných plynových zariadeniach,

b) vyučené v plynárenskom odbore, ktoré okrem toho majú aspoň štvorročnú prax na odberných plynových zariadeniach.

§ 29

Osoby, ktoré nemajú spôsobilosť uvedenú v §§ 27 a 28, môžu vykonávať montážne práce iba pod priamym dozorom a zodpovednosťou osôb, ktoré túto spôsobilosť majú.

§ 30

Osoby, ktoré pred nadobudnutím účinnosti tejto vyhlášky vykonávali montážne práce na odberných plynových zariadeniach a zatiaľ nespĺňajú podmienky odbornej spôsobilosti (§§ 27 a 28), môžu tieto práce vykonávať najdlhšie do 31. decembra 1963.

§ 31

Úľavy z požiadaviek odbornej spôsobilosti môže na prechodnú dobu povoliť príslušný plynárenský podnik, ak sú preto osobitné dôvody.

§ 32
Úprava odberných plynových zariadení pri zmene druhu alebo tlaku plynov (K § 18 zákona)

(1) Ak sa týka zmena druhu alebo tlaku vyhrievacieho plynu väčšieho počtu odberateľov, prejedná ju plynárenský podnik vopred s krajským národným výborom. Zmenou druhu plynov sa rozumie vzájomná zámena vyhrievacích plynov uvedených v § 1. Za zmenu tlaku sa považuje iba zmena tlaku medzi nízkym, stredným a vysokým tlakom.*)

(2) Zmenu druhu vyhrievacích plynov alebo tlaku prejedná dodávateľ so všetkými veľkoodberateľmi, ktorých sa zmena týka, najmenej 2 roky pred začiatkom roku, v ktorom sa má zmena vykonať, ak sa nedohodne s nimi vopred lehota kratšia.

(3) Zmenu druhov vyhrievacích plynov alebo tlaku oznámi plynárenský podnik písomne vlastníkom (užívateľom) nehnuteľností pripojených na prípojku pre verejný rozvod, ako i všetkým odberateľom odoberajúcim vyhrievacie plyny v maloobchodnom rozsahu, ktorých sa zmena týka. Túto zmenu je plynárenský podnik povinný oznámiť najmenej jeden rok pred začiatkom roku, v ktorom sa má zmena vykonať, ak sa nedohodne s nimi lehota kratšia. Plynárenský podnik upovedomí o zamýšľanej zmene miestne národné výbory, ako i organizácie, ktoré sa v dotknutej oblasti zaoberajú vykonávaním montážnych prác alebo predajom a opravami plynových spotrebičov.

(4) Úpravu plynových spotrebičov v domácnostiach, pokiaľ sú vo vlastníctve spotrebiteľov, vykonáva na svoj náklad plynárenský podnik.

Oddiel VI
Gazifikácia

§ 33
Plán gazifikácie (K § 19 zákona)

(1) Plánovitá výstavba celoštátnej plynovodnej sústavy, pripojovanie miest a obcí a rozširovanie plynovodnej siete v mestách a na vidieku, ako aj dodávka plynu v tlakových nádobách spotrebiteľom sa riadi plánom gazifikácie, ktorý je súčasťou štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva a obsahuje aj plán gazifikácie miest pre jednotlivé kraje.

(2) Plán gazifikácie obsahuje:

a) plán výstavby celoštátnej plynovodnej sústavy,

b) plán zavádzania vyhrievacích plynov v priemysle, poprípade v poľnohospodárstve,

c) plán gazifikácie miest pre jednotlivé kraje.

§ 34
Plán gazifikácie miest (K § 20 zákona)

(1) Podľa schváleného plánu gazifikácie vypracúvajú plynárenské podniky v spolupráci s krajskými národnými výbormi plány gazifikácie miest pre jednotlivé kraje.

(2) Plány gazifikácie miest pre jednotlivé kraje obsahujú najmä tieto údaje:

a) zoznam miest, ktoré sa novo pripoja na plynovodnú sieť,

b) rozšírenie plynovodnej siete,

c) počet odberateľov novopripojených na plynovodnú sieť,

d) počet domácností novopripojených na plynovodnú sieť,

e) počet nových odberateľov zásobovaných skvapalneným plynom (propan-butan),

f) úlohy štátnych organizácií, poprípade družstiev, ktoré sa v kraji (okrese alebo meste) zaoberajú vykonávaním montážnych prác, predajom a opravami spotrebičov vyhrievacích plynov.

§ 35
Zabezpečovanie a vykonávanie gazifikácie (K § 21 zákona)

(1) Gazifikáciu zabezpečujú a vykonávajú plynárenské podniky; národným výborom jednotlivých stupňov prislúcha právomoc a zodpovednosť v rozsahu určenom v § 21 zákona.

(2) Okresný národný výbor, poprípade miestny národný výbor, ak je stavebným úradom, môže vlastníkovi stavby nariadiť,*) aby v súlade s plánom gazifikácie miest vykonal stavebné úpravy potrebné z dôvodu všeobecného záujmu, najmä pripojenie na plynovodnú prípojku včítane zariadenia domovej a bytovej inštalácie, prípadne jej úpravy.

Oddiel VII
Spoločné ustanovenia

Oprávnenia plynárenských podnikov k cudzím nehnuteľnostiam (K § 22 zákona)

§ 36

(1) Plynárenským podnikom prislúcha v rozsahu uvedenom v § 22 ods. 1 zákona oprávnenie k cudzím nehnuteľnostiam.

(2) Za výkon oprávnení uvedených v § 22 ods. 1 zákona nie sú plynárenské podniky povinné poskytnúť náhradu. Ak však je vlastník (užívateľ) nehnuteľnosti, ktorá nie je v štátnom socialistickom vlastníctve, zriadením plynovodnej siete alebo zariadením na uskladnenie vyhrievacích plynov [§ 3 písm. b)] v užívaní nehnuteľnosti podstatne obmedzený, môže žiadať na národnom výbore, ktorý vydal rozhodnutie o prípustnosti stavby, aby mu plynárenský podnik poskytol primeranú jednorazovú náhradu; žiadosť sa musí pod stratou nároku podať do troch mesiacov odo dňa, keď sa plynovodná sieť alebo zariadenie na uskladnenie vyhrievacích plynov uviedli do trvalej prevádzky (používania).

(3) Oprávnenia podľa § 22 ods. 1 zákona vznikajú dňom vydania rozhodnutia o prípustnosti stavby plynovodnej siete alebo zariadenia pre uskladnenie vyhrievacích plynov, prípadne dňom, keď plynárenské zariadenia prejdú do správy plynárenského podniku; uvedené oprávnenia zanikajú zrušením týchto plynárenských zariadení.

(4) Ak je rozsah oprávnení sporný, vymedzí ich okresný národný výbor, prípadne miestny národný výbor, ak je stavebným úradom.

§ 37

(1) Povinnosť trpieť výkon oprávnení uvedených v § 22 ods. 1 zákona viazne na dotknutej nehnuteľnosti ako vecné bremeno; tieto vecné bremená postihujú i národný majetok. Vecné bremená sa nezapisujú do pozemkových kníh a neplatia o nich predpisy o premlčaní a vydržaní.

(2) Ak sa ocitne vecné bremeno zmenou okolností, za ktorých vzniklo, v hrubom nepomere k výhode plynárenského podniku, je možné sa domáhať, aby plynárenský podnik plynovodnú sieť, prípadne zariadenie na uskladnenie vyhrievacích plynov zmenil alebo preložil. Ak nedôjde k dohode, rozhodne o zmene (preložení) a o úhrade nákladov s tým spojených okresný národný výbor, prípadne miestny národný výbor, ak je stavebným úradom.

§ 38

(1) Za skutočnú škodu spôsobenú na nehnuteľnosti alebo jej príslušenstve pri prípravných prácach [§ 22 ods. 1 písm. d) zákona], stavbe, prevádzke, oprave, zmene alebo odstránení plynovodnej siete, prípadne zariadení na uskladnenie vyhrievacích plynov (§ 3), prináleží poškodenému vlastníkovi (užívateľovi) nehnuteľnosti náhrada.

(2) Ak nedôjde k dohode, rozhodne o náhrade škody okresný národný výbor, prípadne miestny národný výbor, ak je stavebným úradom, a to na žiadosť, ktorú musí poškodený podať do 30 dní odo dňa, keď zistil rozsah škody, najneskoršie však do 6 mesiacov odo dňa vzniku škody; ak nepodá žiadosť v týchto lehotách, nárok zaniká.

§ 39
Styk s komunikáciami, vedeniami, vodami, vodohospodárskymi dielami a zariadeniami (K § 23 zákona)

O podmienkach styku plynárenských zariadení s komunikáciami, vedeniami všetkých druhov, vodami, vodohospodárskymi dielami a zariadeniami platia obdobne predpisy o podmienkach styku energetických diel s komunikáciami, vedeniami všetkých druhov, vodami, vodohospodárskymi dielami a zariadeniami.**)

Ochranné pásma (K § 24 zákona)

§ 40

(1) Ochranné pásma sú pri plynovodoch a plynovodných prípojkách vymedzené vo vodorovnej vzdialenosti meranej po obidvoch stranách kolmo na plynovod alebo plynovodnú prípojku; táto vzdialenosť je:

a) 50 metrov, ak ide o vysokotlakový plynovod o priemere aspoň 300 mm,

b) 30 metrov, ak ide o vysokotlakový plynovod o priemere aspoň 150 mm,

c) 15 metrov, ak ide o vysokotlakový plynovod do priemeru 150 mm,

d) 20 metrov, ak ide o vysokotlakovú prípojku o priemere aspoň 150 mm,

e) 10 metrov, ak ide o vysokotlakovú prípojku do priemeru 150 mm,

f) ak ide o stredotlakový plynovod alebo stredotlakovú plynovodnú prípojku, ktoré sú vedené vo voľnom teréne, poprípade v nezastavanom území:
   aa) 15 metrov o priemere aspoň 150 mm,
   bb) 10 metrov do priemeru 150 mm.

(2) Plynovody a prípojky, ktorými sa rozvádzajú vyhrievacie plyny pod nízkym tlakom (nízkotlakové plynovody a prípojky), ako i stredotlakové plynovody, ak sú vedené v mestách, v sídliskách a súvisle zastavaných obciach, nechránia sa ochrannými pásmami. Ochrana ich plynulej prevádzky je upravená technickými normami.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne i pre zariadenia na odvádzanie vyťažených prírodných vyhrievacích plynov, včítane vyhrievacích plynov získaných z banských diel (degazácia), poprípade i pre zariadenia na odvádzanie vyhrievacích plynov získaných podzemným splynovaním.

§ 41

(1) Vlastníci (užívatelia) nehnuteľnosti v ochrannom pásme sú povinní zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť plynárenské zariadenia a plynulosť a bezpečnosť ich prevádzky.

(2) V ochranných pásmach nesmú sa zriaďovať sklady traskavín, horľavín, plynojemy, vťažné jamy prieskumných alebo ťažobných podnikov a iné zvlášť dôležité objekty; v ochrannom pásme nesmú byť tiež umiestnené odvaly hlušín.

(3) Vnútri ochranného pásma pri vysokotlakovom plynovode o priemere aspoň 300 mm je tiež zakázané:

a) do vzdialenosti 20 metrov od vysokotlakového plynovodu budovať mosty a iné komunikačné zariadenia (lávky, prevozy, prístavné mostíky, kotvištia lodí a pod.) a vodné diela, merané od plynovodu v smere koryta toku, ak ide plynovod cez tok vody;

b) do vzdialenosti 15 m od vysokotlakového plynovodu budovať prechody cez rieku pre zariadenie pre rozvody tepla a pre telekomunikácie, ak ide plynovod cez tok vody;

c) do vzdialenosti 15 m prevádzať súvislú zástavbu a budovať ostatné dôležité objekty včítane priemyslových a železničných tratí pozdĺž plynovodu;

d) do vzdialenosti 10 m stavať akékoľvek budovy, dobývať zeminy, vykonávať lomové práce, ukladať zeminy a iné hmoty, zriaďovať rybníky a nádrže na vodu, studne a pod.;

e) do vzdialenosti 5 m zriaďovať kanalizačné siete a vodovody pozdĺž plynovodu;

f) do vzdialenosti 3 m vykonávať činnosť, ktorá by mohla ohroziť plynovody, plynulosť a bezpečnosť ich prevádzky, napr. výkopy alebo sondy a s tým súvisiace odpratávanie zemín a ich nahromaďovanie.

(4) Pre vysokotlakové plynovody do priemeru 300 mm, ako i pre vysokotlakové prípojky a stredotlakové plynovody (§ 40 ods. 1) platia polovičné vzdialenosti, než ktoré sú uvedené v odseku 3 písm. a) až d); vzdialenosti uvedené pod písm. e) a f) zostávajú však nedotknuté.

§ 42

Vonkajšie elektrické vedenie veľmi vysokého a vysokého napätia, káblové vedenia, ako i podzemné potrubie pre pohonné hmoty a ropu je dovolené zriaďovať najmenej v takej vzdialenosti od zariadenia pre rozvod vyhrievacích plynov, aby boli zachované ochranné pásma určené predpismi platnými pre elektrické vedenie a pre podzemné potrubie na pohonné hmoty a ropu.

§ 43

Pri výstavbe zariadení na výrobu alebo uskladnenie vyhrievacích plynov (§§ 2 a 3) určí ochranné pásmo, ako i druhy činností, ktoré sú v ňom obmedzené alebo zakázané, okresný národný výbor, poprípade miestny národný výbor, ak je stavebným úradom, a to na návrh Združenia plynární.

§ 44

Povinnosti a obmedzenia v ochranných pásmach vznikajú dňom vydania rozhodnutia o prípustnosti stavby plynárenského zariadenia a zanikajú zrušením tohto zariadenia. Ak je rozsah

ochranných pásiem alebo rozsah povinností a obmedzení sporný, určí ich okresný národný výbor, poprípade miestny národný výbor, ak je stavebným úradom.

§ 45

Výnimky z ustanovení o ochranných pásmach (§§ 40 a 42) môže povoliť okresný národný výbor, poprípade miestny národný výbor, ak je stavebným úradom; pritom podľa potreby určí primerané podmienky na zaistenie bezpečnosti prevádzky. Pred povolením výnimky vyžiada si však národný výbor vyjadrenie príslušného plynárenského podniku.

Oddiel VIII
Účinnosť

§ 46

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. augustom 1961.

Minister:

Černík v. r.

*) Rozdelenie vyhrievacích plynov je uvedené v ČSN 38 5502; jednotlivé druhy technických plynov sú uvedené vo vyhláške č. 86/1960 Zb. o riadení rozvoja v odbore technických plynov.

*) ČSN 38 6410 - vysoký tlak: pracovný tlak väčší ako 1 kg/cm^2;
- stredný tlak: pracovný tlak väčší ako 500 mm v. st. až do 1 kg/cm^2;
- nízky tlak: pracovný tlak do 500 mm v. st.

**) Namiesto vlastníka nájomného domu môže o zriadenie plynovodnej prípojky podľa zákona č. 71/1959 Zb. o opatreniach týkajúcich sa niektorého súkromného domového majetku, požiadať národný výbor.

*) Povinnosti investorských útvarov národných výborov vybudovať pri sústredenej bytovej a občianskej výstavbe príslušnú časť zariadenia na rozvod zostávajú nedotknuté.

**) Vyhláška Štátneho úradu plánovacieho č. 58/1958 Ú. l. (Ú. v.) o palivových základniach spotrebičov tuhých alebo plynných palív.

*) Vyhláška Ministerstva palív č. 168/1959 Ú. l. (Ú. v.) o riadení výroby, rozvodu a odbytu vyhrievacích plynov a rozvoja plynárenského odboru.

**) Vyhláška Ministerstva vnútra č. 135/1952 Ú. l. (č. 171/52 Ú. v.) o zaobchádzaní so skvapalneným vyhrievacím plynom a smernice Ministerstva palív o rozvádzaní a používaní skvapalneného vyhrievacieho plynu (zmes propanu, butanu a etanu) v domácnostiach, uverejnené v čiastke 35 Úředního listu (Úradného vestníka) z r. 1959.

*) Nízky, stredný a vysoký tlak - pozri poznámku pri § 5.

*) Toto opatrenie vydá národný výbor podľa § 7 zákona č. 87/1957 Zb. o stavebnom poriadku; ak ide o domy nájomné, môže byť opatrenie vykonané podľa zákona č. 71/1959 Zb. o opatreniach týkajúcich sa niektorého súkromného domového majetku.

**) Vyhláška Ministerstva energetiky a vodného hospodárstva č. 137/1958 Ú. l. (Ú. v.) o podmienkach styku energetických diel s komunikáciami, vedeniami všetkých druhov, vodami, vodohospodárskymi dielami a zariadeniami (pravidlá styku).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.